

DAN BRÂNZEI

(1942 - 2012)

Avea împliniți de curând, în luna martie, 70 de ani când firul vieții sale s-a rupt. O viață trăită intens, devotată matematicii, dăruită învățământului matematic românesc, o viață de generoasă îndrumare a multor generații de adolescenți și tineri porniți pe urcușul anevoios al performanței în matematică. **Dan Brânzei** a fost o personalitate puternică, deopotrivă fascinantă și atipică. Cu o inteligență scilpitoare și o fantezie nestăvilită, capta imediat atenția și interesul interlocutorilor. A iubit oamenii și a fost iubit și prețuit de aceștia. Pe ultimul său drum din cimitirul Eternitatea, în luna mai, au venit să-l conducă și să-și exprime durerea și regretele o mulțime de apropiați, colaboratori și cunoscuți. Mormântul său a fost acoperit de coroane de flori din partea multor prieteni și instituții.

Născut la Iași, în 1942, în plină desfășurare a războiului, a rămas pentru întreaga viață legat de orașul Iași pe care l-a îndrăgit. Părinții săi au fost doctori; într-o fișă autobiografică își amintește mai târziu: „*Mama a reușit să aducă din Basarabia un geamandan în care abundau cărți [...] Tata pornise din Țibăneștii Iașului [...] Ca sugar i-am urmat pe ei, care însoțeau (ca medici) când spre miazăzi, când spre miazănoapte, linia frontului [...]. Cu vremea, tata a devenit un psihiatru de renume mondial și eu m-am simțit mereu dator să nu-i întinez amintirea.*”

A absolvit *Liceul Internat „Costache Negruzzi”* în anul 1959. Aici - spune în aceeași fișă autobiografică -, „*am beneficiat de un profesor de matematică cu nease-muite calități, Nicolae Colibaba*”, care a fost - spune în alt loc - o „*șansă a devenirii mele*”. Colaborează la *Gazeta Matematică*, în numerele din anii 1957-1960 numele lui aflându-se printre cele ale rezolvitorilor de probleme evidențiați. Are rezultate remarcabile la olimpiadele școlare de matematică. Este coleg cu *Viorel Barbu* și *Octavian Nanu*, alți doi eminenti elevi cu înclinații spre matematică.

În perioada 1959-1964 cei trei colegi de liceu devin colegi de facultate, *Facultatea de Matematică-Fizică a Universității „Al. I. Cuza”*, și vor rămâne colegi ca tineri asistenți la aceeași facultate. Sub conducerea prof. dr. *Gheorghe Gheorghiev* își susține teza de doctorat cu tema *Structuri de varietăți diferențiabile generalizate* în anul 1976. În anul 1992 a fost titularizat ca profesor universitar la facultatea ieșeană.

Dan Brânzei a îmbinat în mod armonios cercetarea științifică cu activitatea didactică. În lunga sa carieră universitară a predat diverse cursuri de geometrie (sintetică, analitică, proiectivă, diferențială, neeuclidiană), dar și fundamentele matematicii, matematici pentru economiști, metodică predării matematicii ș.a. **Dan Brânzei** este prin excelență un geometru, dovadă teza sa de doctorat, articolele publicate, precum și cărțile și manualele scrise. Lucrul temeinic documentat și riguros prezentat, ideile scoase bine în evidență și puse în valoare, fraza dinamică, stilul accesibil și plăcut, nelipsind nici umorul și nici accentele critice, fac scrierile lui deopotrivă utile/fundamentale și agreabile.

Cu o pasiune constantă se interesează de cele mai diverse domenii ale cunoașterii sau se implică în variate acțiuni concrete. Un roman bun, o teorie nouă, un joc

de șah, o petrecere cu prietenii, își găsesc cuprindere în sufletul lui mare, necesare pentru nepotolita lui sete intelectuală și de viață. A fost un pasionat participant la concursurile de orientare turistică în munți și apoi a organizat/jurizat el însuși astfel de concursuri. Pasiunea pentru orientarea turistică s-a metamorfozat mai apoi în aceea de generos și competent îndrumător al multor generații de elevi olimpici în direcția matematicii.

Vechea colaborare cu *Gazeta matematică* își are acum continuare într-o susținută și rodnică activitate în cadrul SSMR și a filialei sale din Iași în folosul învățământului preuniversitar românesc. Ar fi suficient să enumerăm doar multele responsabilități pe care și le-a asumat și onorat cu competență și har, cu detașare și dăruire; amintim câteva: membru în biroul comitetului de conducere al SSM, filiala Iași a SSM l-a avut succesiv, începând cu anul 1968 și până la sfârșitul vieții, ca secretar, vicepreședinte și președinte, membru al comisiei de acreditare a manualelor școlare din MECT, consilier științific la editura Paralela 45, președintele multor concursuri școlare de prestigiu ș.a. A fost membru în redacțiile celor mai importante reviste de matematici elementare din țară, în primul rând *Gazeta Matematică*. A intrat în redacția revistei ieșene *Recreații Matematice* începând cu al doilea an de existență a ei și a contribuit la promovarea acesteia cu articole și prestigiul său.

Dan Brânzei a dedicat mult timp și multă energie modernizării învățământului școlar românesc, în care scop a desfășurat o bogată activitate publicistică. Pentru ridicarea nivelului de cunoștințe ale elevilor și profesorilor a scris, cel mai adesea în colaborare, monografii: *Planul și spațiul euclidian* (Ed. Academiei, 1986), *Analogii triunghi-tetraedru* (Paralela 45, 2000), *Probleme de pivotare* (Ed. Recreații Matematice, 2011) sau cărți de sinteză în care sunt expuse bazele matematicii: *Bazele raționamentului geometric* (Ed. Academiei, 1983) sau, în colaborare cu acad. R. Miron, *Fundamentele aritmeticii și geometriei* (Ed. Academiei, 1983, care a cunoscut o ediție în engleză, *Backgrounds of Arithmetic and Geometry. An Introduction*, World Scientific, 1995). Este coautor al unor manuale de geometrie de succes, pentru toate clasele la care programele prevăd acest obiect. Un număr însemnat de culegeri de probleme sau cărți ce conțin subiectele, însoțite de soluții, date la balcaniada de matematică pentru juniori, olimpiada națională și diverse concursuri școlare vin în sprijinul elevilor care au ales calea performanței în matematică.

Una dintre activitățile la care ținea, poate cel mai mult, a fost pregătirea lotului de juniori al României pentru balcaniadele matematice, însoțirea și conducerea lotului reprezentativ de juniori al țării la aceste balcaniade. S-a atașat cu tot sufletul de acești copii în care vedea un „zăcământ de pietre prețioase” și despre care opina că „eu nu știu să aibă țara noastră avere mai de seamă decât acești copii grozavi!”. De altfel, răsplata cea mare pentru munca și toată dăruirea lui i-a venit tot de la acești copii și tineri inteligenți și minunați, care, de-a lungul timpului, l-au întâmpinat cu bucurie și îndelungi aplauze.

Să ne bucurăm că l-am cunoscut, să-i mulțumim pentru tot ce a făcut pentru progresul învățământului românesc, să folosim tot ce am deprins de la dânsul, purtându-l astfel în amintirea noastră.

Redacția revistei „Recreații Matematice”